

27. 11. 2025

Spolufinancováno
Evropskou unií

Datové zdroje NZIS a praktické příklady propojení s daty MPSV/ČSSZ

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic

Podpořeno projektem Zpracování sociálních a zdravotních dat pro využití v praxi – SZ DATA, reg. č. CZ.03.02.02/00/22_004/0004598

RNDr. Jiří Jarkovský, Ph.D., jiri.jarkovsky@uzis.cz
Mgr. Klára Benešová, klara.benesova@uzis.cz

**Předaná a předávaná data
+
Budován společný datový sklad**

**Řešení společného projektu Operačního
programu Zaměstnanost**

Analýzy se opírají o propojení dat resortů zdravotnictví a práce a sociálních věcí

INFORMAČNÍ A ANALYTICKÁ PODPORA SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB

NZIS

*Národní zdravotnický
informační systém*

**Centrální sklad
ukazatelů /
indikátorů**

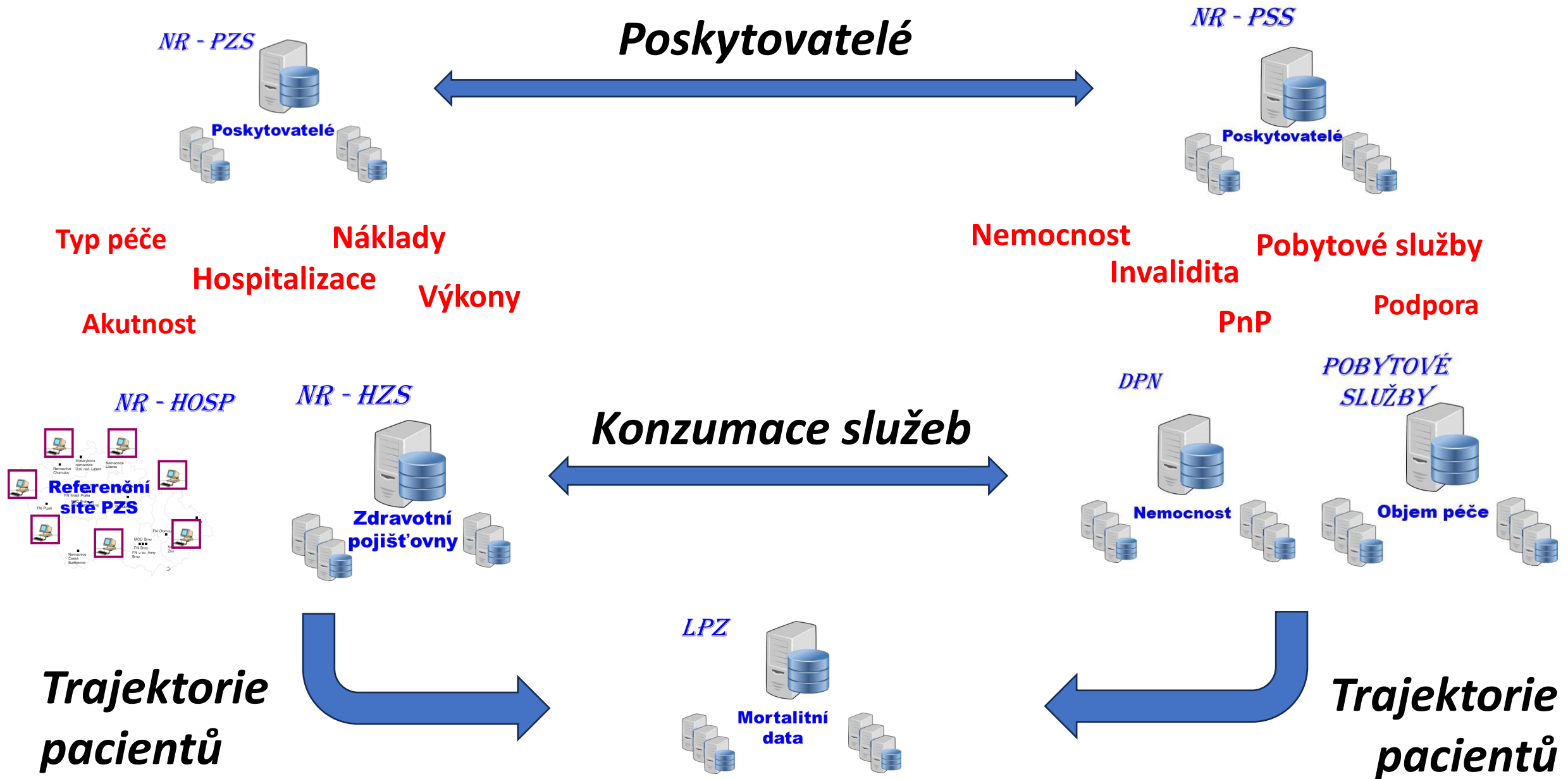

SZ DATA

Sociální data

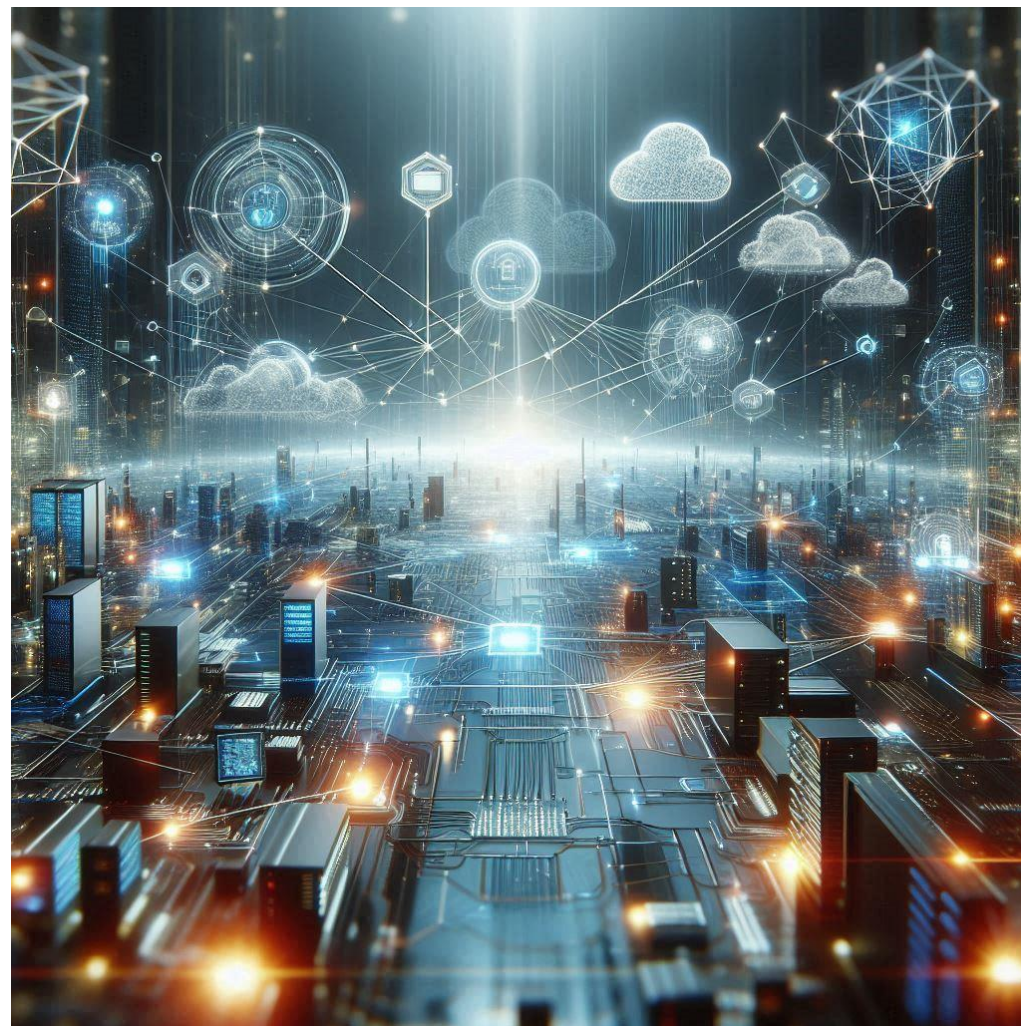
Současné možnosti společných meziresortních analýz nejsou malé

Data linkage

Naší klíčovou schopností je vzájemné provazování databází NZIS a sociálních dat na základě pseudonymní identifikace osob, zdravotnických a sociálních zařízení, datumů a poskytované péče, popřípadě geografické lokace.

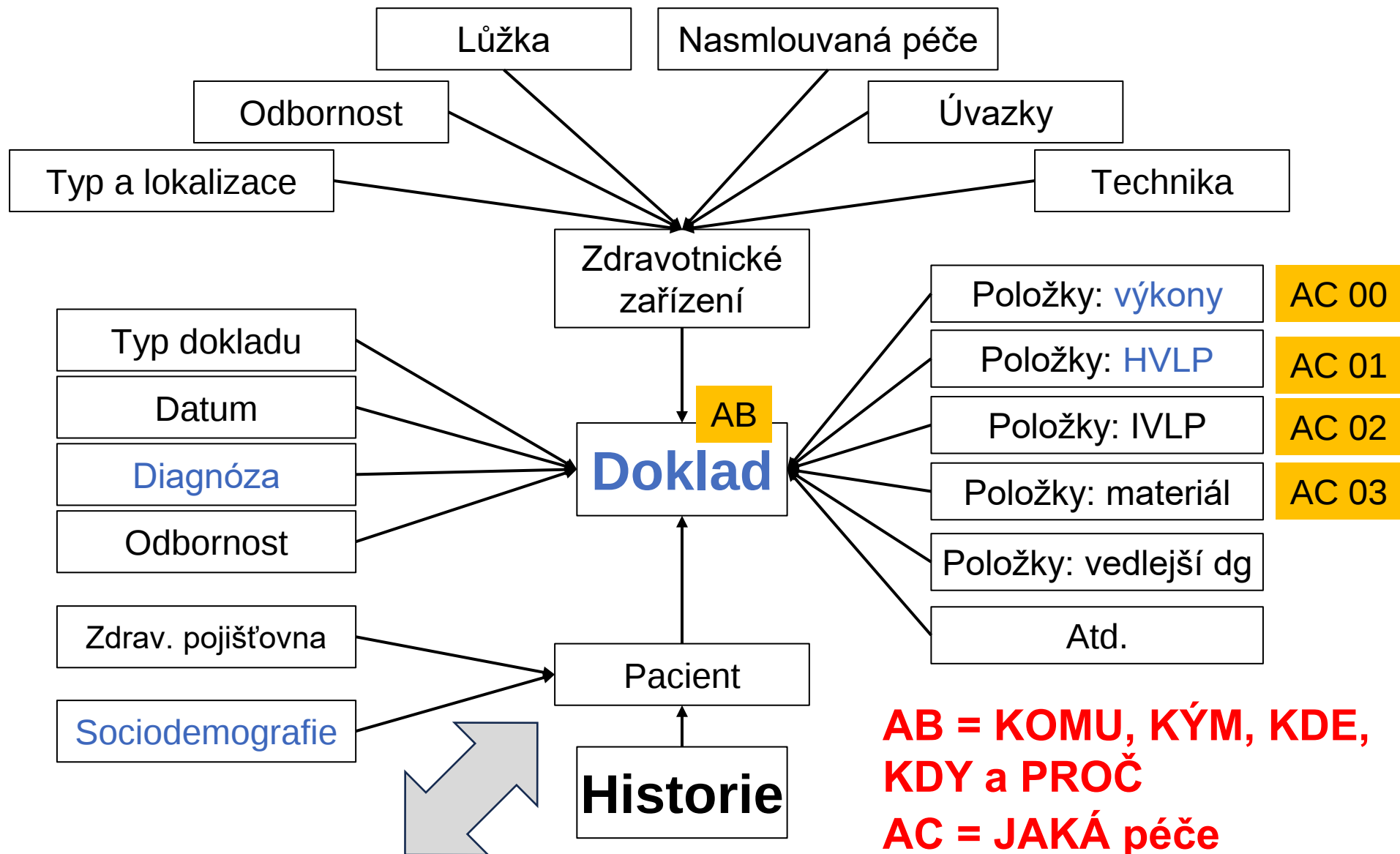
Vznikají zcela nové informace, popřípadě zcela nové kontexty v nichž informace pozorujeme.

Co nám data NZIS a sociální data říkají o zdravotní péči v průběhu života

Národní registr hrazených zdravotních služeb jako klíčová komponenta NZIS

Data 2010-2024

Několik terabajtů dat

Miliardy záznamů

**ODVOZENÁ
KOMPLEXNÍ
DATA**

Propojení na další registry NZIS přes identifikátory pacientů, časovou souslednost a identifikátory poskytovatelů zdravotních služeb

NZIS a sociální data: data linkage

Propojení osob

Propojení zařízení

Propojení geografie

Zdravotnická zařízení a pracovníci

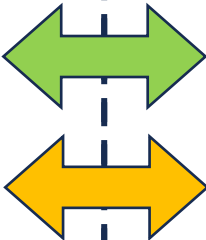
NRPZS

NRZP

Sociální zařízení a pracovníci

Registr poskytovatelů služeb

Výkaz V 1-01

Pacienti veřejného zdravotního pojištění (téměř 100% populace ČR)

ISIN	NDR	NRHZS
TBC	NRU	NRHOSP
RPN	NRIP	NOR
NRLUD	NRKN	NRRZ
NRPATV	NRNP	NRKI
NRVODK	LPZ	NKR

Individuální klinická a administrativní data

	Dávky v nezaměstnanosti	Dávky nemocenského pojištění
Dávky státní sociální podpory	Příspěvek na péči + stupeň závislosti	Sociální pobytové a ambulantní služby
Průkaz OZP	Pomoc v hmotné nouzi	Dočasná pracovní neschopnost
Evidence úřadu práce	SVČ	Důchody
Exekuce	Vyměřovací základ	Zaměstnání

Individuální sociální data MPSV a ČSSZ

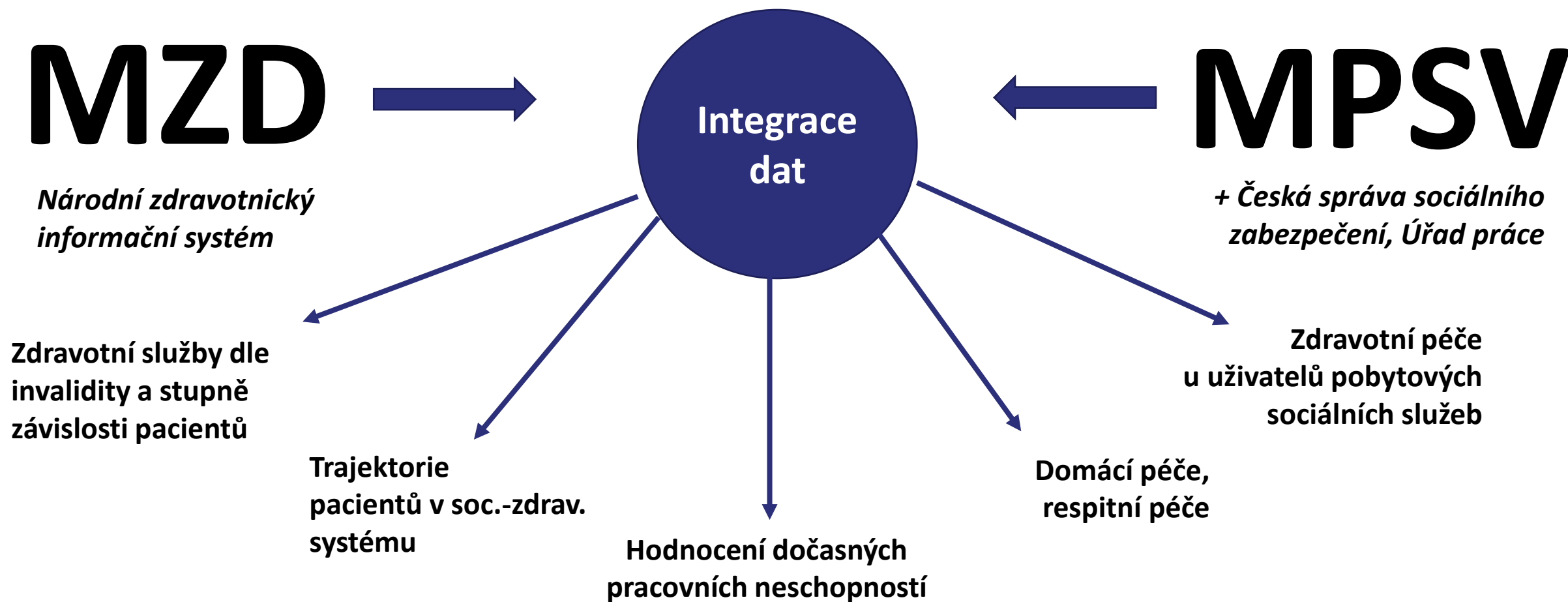
Data NZIS a sociální data jsou propojena a dostupná pro komplexní analýzy.

Data linkage NZIS a sociálních dat zvyšuje řádově komplexitu dostupných dat a přináší výzvy jak z hlediska zpracování dat, tak jejich interpretace.

Pomocí data linkage NZIS a sociálních dat vznikají zcela nové informace, popřípadě zcela nové kontexty v nichž informace pozorujeme.

Příklady propojení dat NZIS s daty MPSV/ČSSZ

Integrace sociálních a zdravotních dat

Obsah a časová dostupnost sociálních dat

Data MPSV/ČSSZ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Forma
Zaměstnání																Datum od-do
Samostatná výdělečná činnost (SVČ)																Datum od-do
ELDP u zaměstnanců																Rok
Vyměřovací základ u OSVČ																Rok
Dávky nemocenského pojištění																Datum od-do
– detail pro Ošetřovné																Datum od-do
– detail pro Dlouhodobé ošetřovné																Datum od-do
Důchody																Měsíc
– příčina invalidního důchodu																Rok, k 31. 12.
Dočasná pracovní neschopnost*																Datum od-do
Evidence úřadu práce																Datum od-do
Dávky v nezaměstnanosti																Měsíc
Pomoc v hmotné nouzi																Měsíc
Příspěvek na péči + stupeň závislosti																Měsíc
Dávky státní sociální podpory																Datum od-do
Průkaz osoby se zdrav. postižením																Datum od-do
Pobytové sociální služby																Datum od-do

*Zatím nejsou k dispozici záznamy o DPN zahájených v roce 2024, které pokračovaly v roce 2025.

ELDP = evidenční list důchodového pojištění, OSVČ = osoba samostatně výdělečně činná

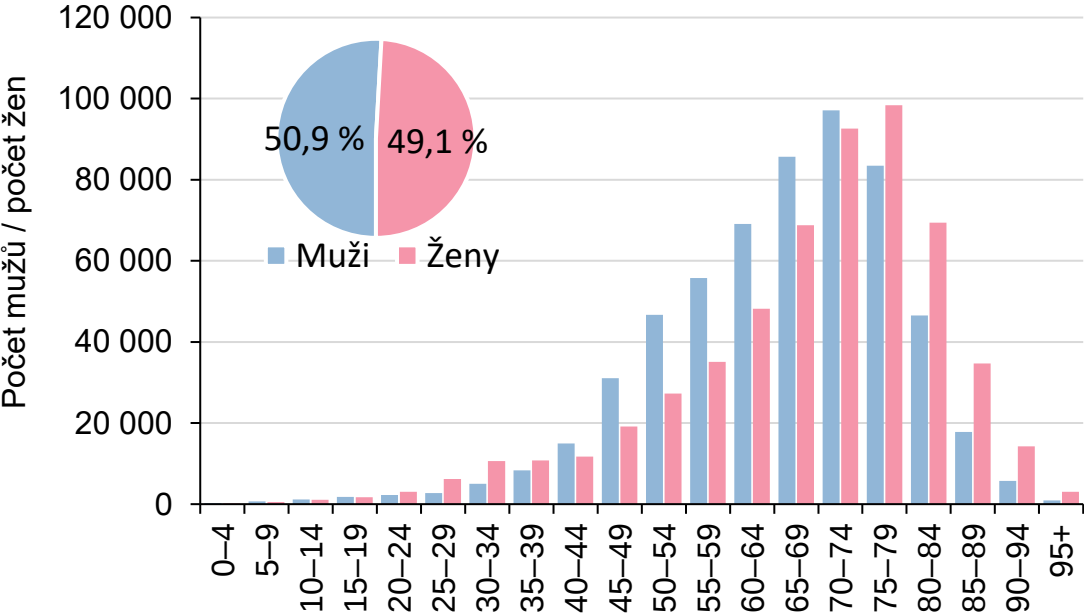
 Data nedostupná
 Data částečně dostupná
 Data dostupná

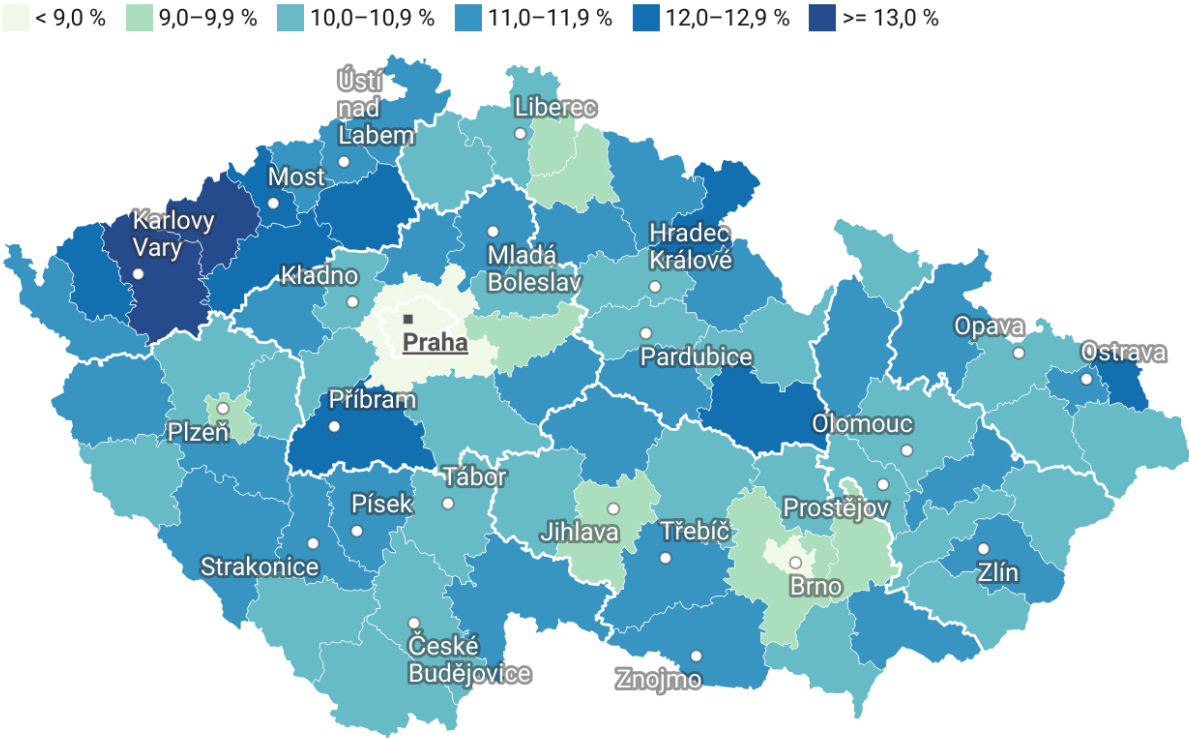
Prevalence diabetes mellitus (cukrovka) v populaci ČR: 1,1 milionu osob v roce 2024

Pohlaví a věková struktura osob, u kterých byl v roce 2024 zaznamenán diabetes mellitus:

Věk	N (%)	Průměr (SD)	Medián (IQR)
Muži	576 961	65 (13)	68 (57; 75)
Ženy	556 899	68 (15)	71 (61; 78)
Celkem	1 133 860	67 (14)	69 (59; 77)

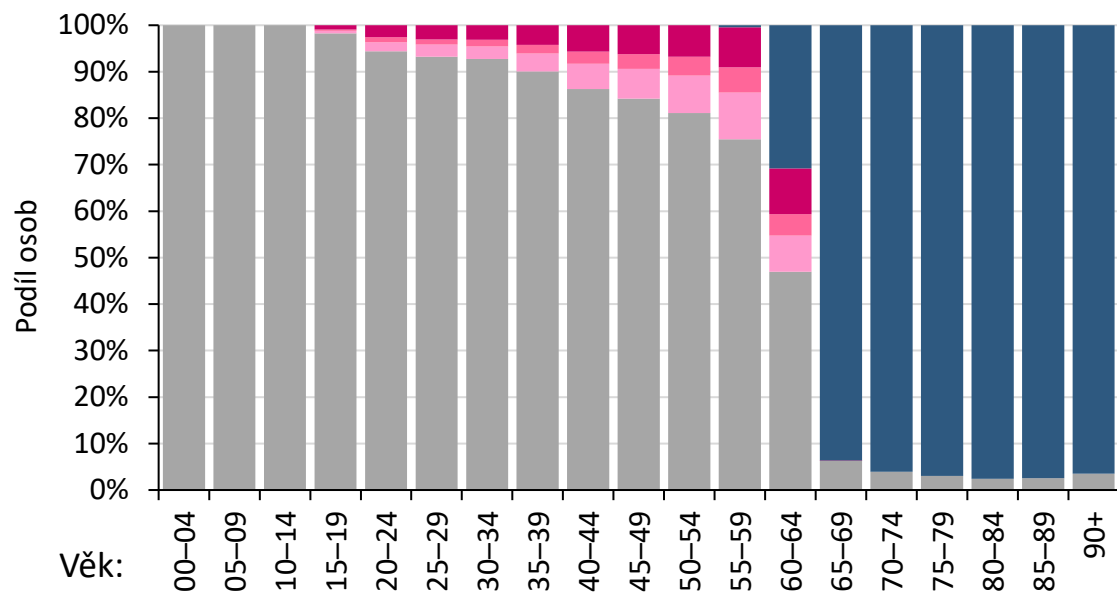

Podíl obyvatel v okresech, u kterých byl v roce 2024 zaznamenán diabetes mellitus:

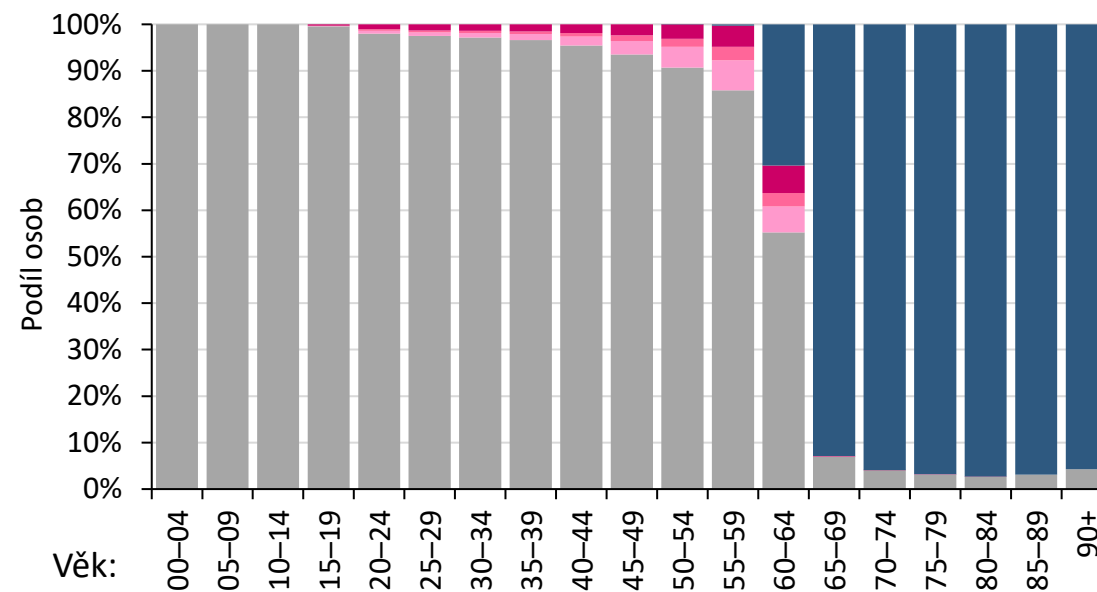

Invalidní důchod pobíraný pacienty s diabetes mellitus

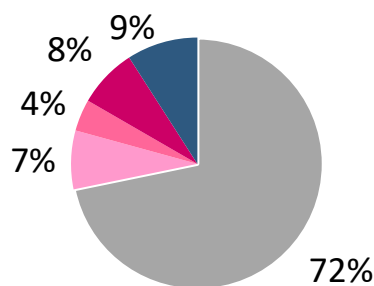
Invalidní a starobní důchod pobíraný pacienty s DM v roce 2024 dle věku:

Invalidní a starobní důchod v populaci ČR v roce 2024 dle věku:

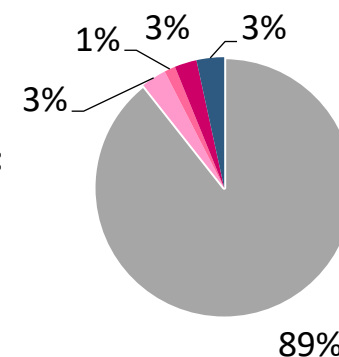

Věk 25–64 let:

- Starobní důchod (včetně předčasného)
- Invalidní důchod 3. stupně
- Invalidní důchod 2. stupně
- Invalidní důchod 1. stupně
- Bez invalidního a starobního důchodu

Věk 25–64 let:

Příčiny invalidního důchodu u pacientů s diabetes mellitus

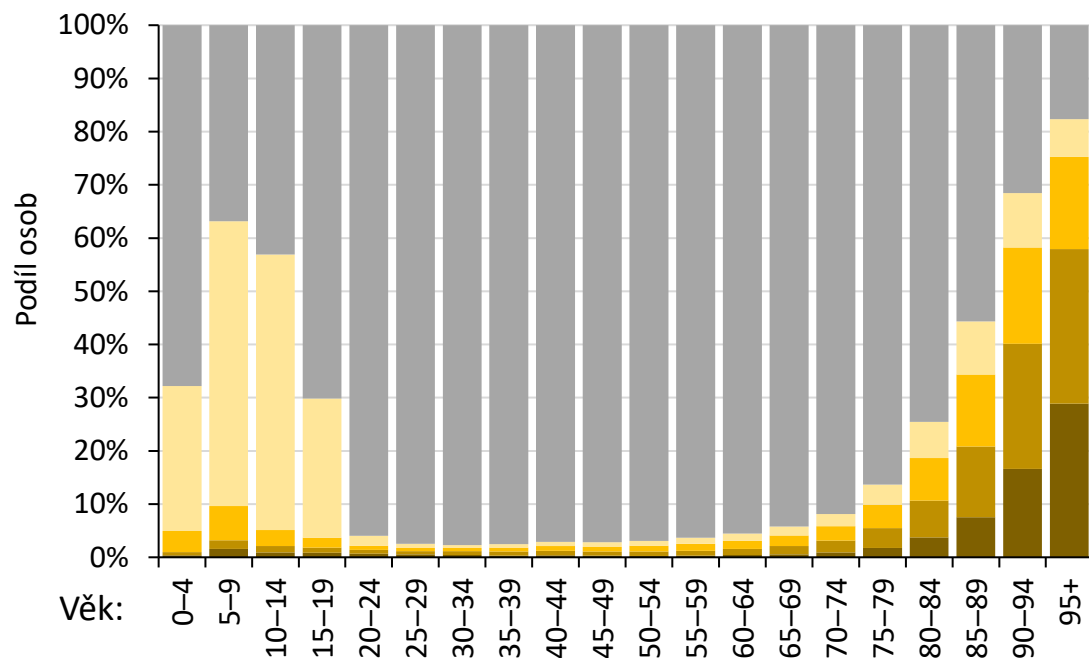
Příčina invalidity dle kapitol MKN-10 (resp. dle nejčtetnějších diagnóz)	Počet osob	Podíl osob
Počet pacientů s DM pobírajících invalidní důchod	77 653	100 %
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	21 108	27,2 %
M51 Onemocnění jiných meziobratlových plotének	5 847	7,5 %
M54 Dorzalgie	5 355	6,9 %
M17 Artróza kolenního kloubu	1 749	2,3 %
M16 Artróza kyčelního kloubu	1 690	2,2 %
M50 Onemocnění krčních meziobratlových plotének	1 280	1,6 %
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	14 349	18,5 %
F20 Schizofrenie	2 308	3,0 %
F41 Jiné anxiózní poruchy	1 729	2,2 %
F32 Depresivní fáze	1 591	2,0 %
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	11 173	14,4 %
E10 Diabetes mellitus 1. typu	5 872	7,6 %
E11 Diabetes mellitus 2. typu	3 424	4,4 %
E66 Obezita	1 379	1,8 %
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	8 993	11,6 %
I25 Chronická ischemická choroba srdeční	2 824	3,6 %
I69 Následky cévních nemocí mozku	1 043	1,3 %
II. Novotvary (C00–D48)	5 157	6,6 %
C50 Zhoubný novotvar prsu	1 067	1,4 %
Jiná příčina invalidního důchodu	15 460	19,9 %
Neznámá příčina invalidního důchodu	1 413	1,8 %

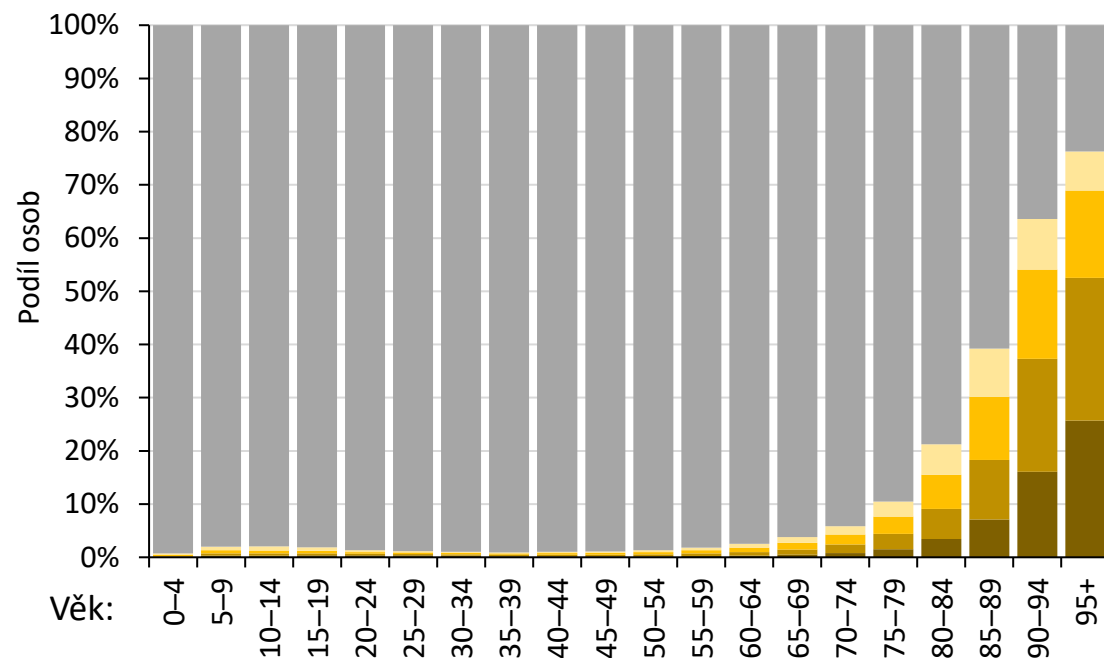
**U osob s DM je
pouze 12 % ID
zapříčiněno tímto
onemocněním.**

Příspěvek na péči u pacientů s diabetes mellitus

Příspěvek na péči dle stupně závislosti pobíraný pacienty s DM v roce 2024 dle věku:

Příspěvek na péči dle stupně závislosti v populaci ČR v roce 2024 dle věku:

- Bez příspěvku na péči (PnP)
- Pnp: I – lehká závislost
- Pnp: II – středně těžká závislost
- Pnp: III – těžká závislost
- Pnp: IV – úplná závislost

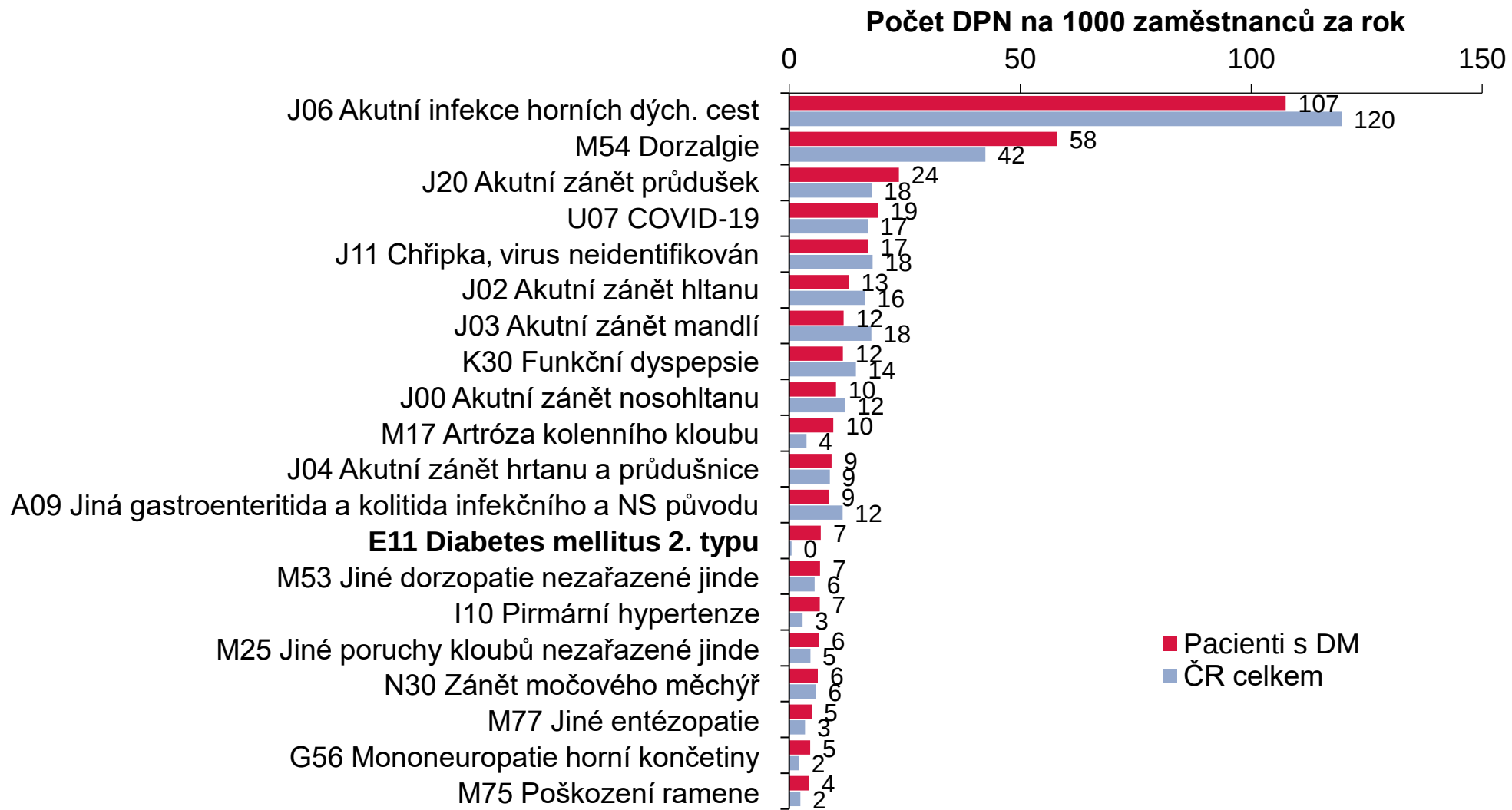
Dočasná pracovní neschopnost u pacientů s diabetes mellitus

	Pacienti s DM	Populace ČR
Počet zaměstnanců (HPP) v roce 2024	289 664	4 357 645
Počet DPN za rok	176 516	2 305 495
– na 1 zaměstnance	0,61	0,53
Počet dní DPN za rok	8 544 402	69 685 092
– na 1 zaměstnance	29,5	16,0
Průměrná délka DPN	48,4	30,2

- Odlišná věková struktura pacientů s DM
→ nutno provést věkovou standardizaci před interpretací výsledků

Dočasná pracovní neschopnost u pacientů s diabetes mellitus

Nejčastější příčiny DPN u pacientů s DM v roce 2024, dle MKN-10:

Analýza na úrovni osobo-dní

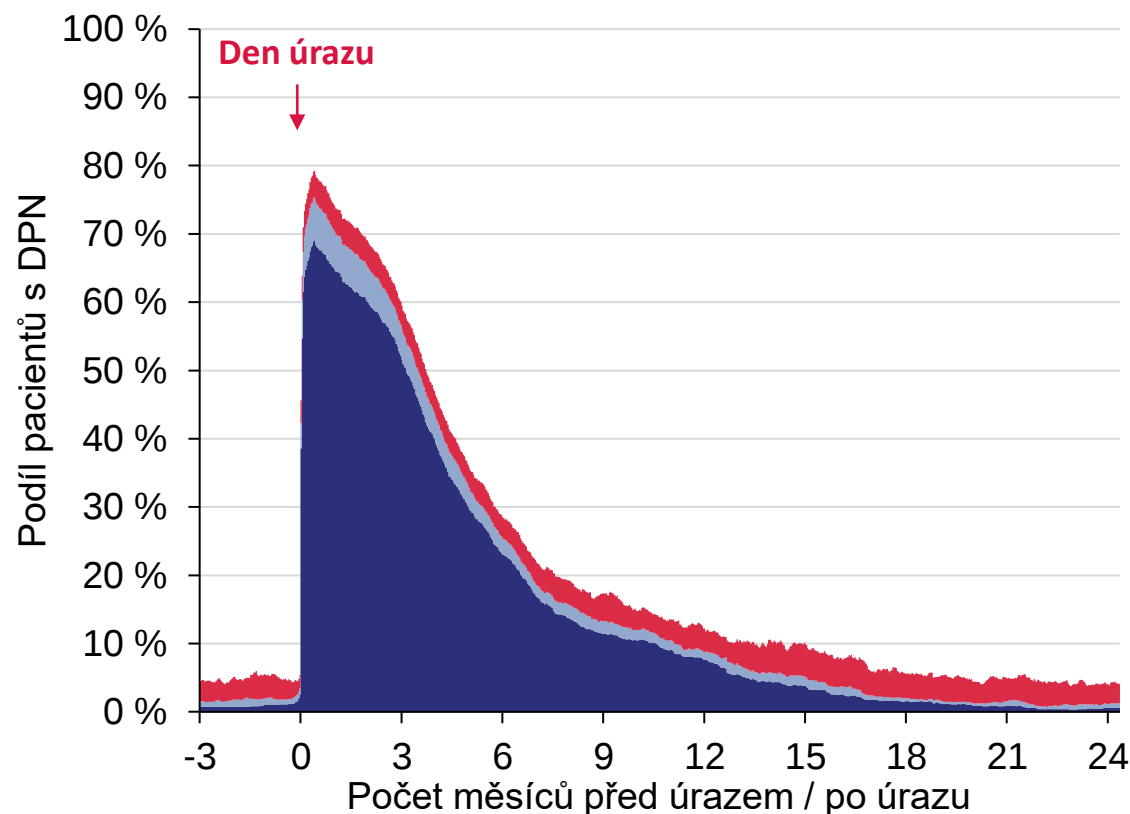
- Jednotlivé datasety se obtížně kombinují, protože pokrývají různá časová období (např. důchody po měsících, zaměstnanost či evidence ÚP po časových úsecích, dočasná pracovní neschopnost po časových úsecích atd.)
- V mnoha situacích je nutné sledovat osoby **po jednotlivých dnech** a teprve následně z toho vyvozovat závěry.
  - Např. souběh dočasné pracovní neschopnosti (DPN) s hospitalizací a poskytovanou ambulantní péčí, přerušení pobytové sociální služby hospitalizací pacienta, návaznost invalidního důchodu na vzniklé onemocnění
- Pro větší kohorty osob může být detailní analýza kapacitně i časově **velmi náročná**.
  - Např. pokud bychom sledovali 10,9 milionů osob po dobu 10 let, hodnotili bychom **39,8 miliardy záznamů** (paciento-dny; 10,9 milionu x 10 let x 365 dní)

Příklad: DPN u pacientů se zlomeninou hlezna

Traumacentra: hospitalizace v letech 2018–2022 pro kombinovanou zlomeninu hlezna

u osob ve věku 30–40 let, které byly ke dni úrazu zaměstnané (N = 1 205)

Příčina DPN: ■ Dg. S82 ■ Jiná dg. úrazu ■ Neúrazová dg.

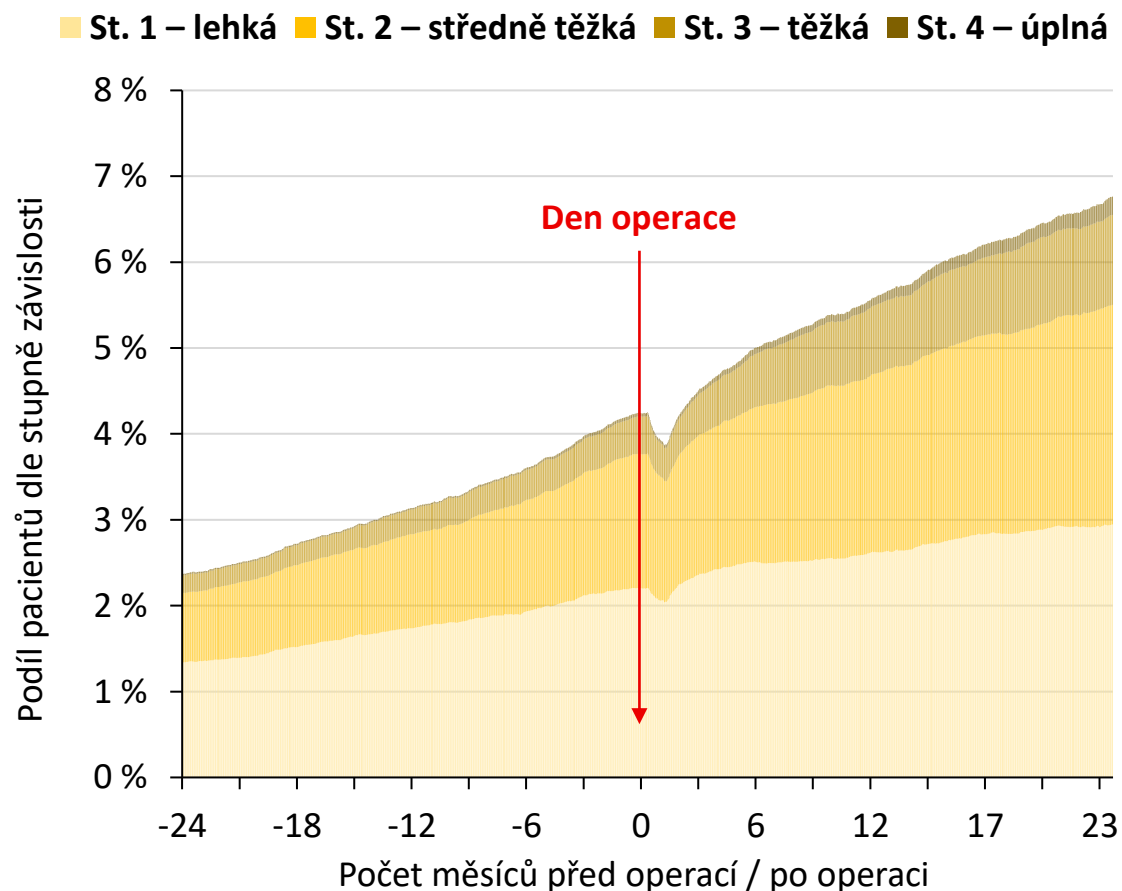

0 až 24 měsíců od hospitalizace: počet dní DPN na 1 osobu	Pro dg. S82	Celkem
Průměr	119	159
Medián (IQR)	94 (3–169)	131 (46–215)

Příklad: PnP u pacientů s náhradou kolenního kloubu

Příspěvek na péči dle stupně závislosti u pacientů s operací v letech 2019–2021 (N = 33 660):

stav před náhradou / po náhradě kolenního kloubu

Čas	Počet osob naživu	Příspěvek na péči			
		1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň
2 roky před operací	33 664	1,33 %	0,81 %	0,20 %	0,02 %
1 rok před operací	33 664	1,75 %	1,09 %	0,29 %	0,02 %
Čas operace	33 664	2,21 %	1,57 %	0,44 %	0,04 %
1 rok po operaci	33 218	2,62 %	2,10 %	0,80 %	0,10 %
2 roky po operaci	32 729	2,94 %	2,56 %	1,05 %	0,21 %

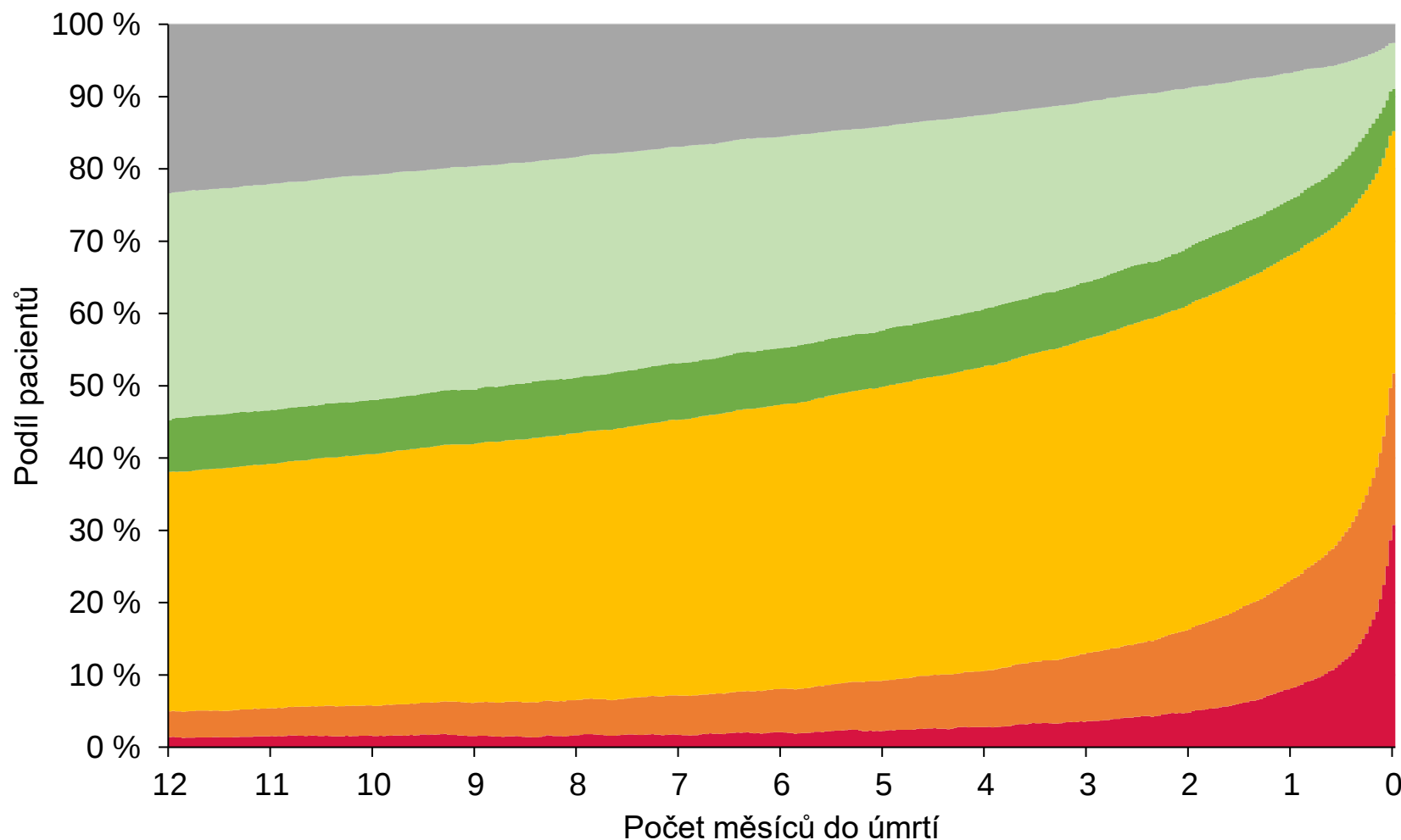
V době operace lze pozorovat dočasný pokles podílu pacientů s PnP – pokud hospitalizace trvala celý kalendářní měsíc, PnP není v daném měsíci vyplacen.

Podíl pacientů s příspěvkem na péči v jednotlivých dnech je stanoven pouze na základě pacientů, kteří jsou k danému dni naživu.

Příklad: Péče v posledním roce života o pacienty s Alzheimerovou nemocí

Podíl pacientů dle místa pobytu a poskytnuté péče v jednotlivých dnech před úmrtím:

Analyzováno bylo 16 097 pacientů s Alzheimerovou nemocí, kteří zemřeli v roce 2023.

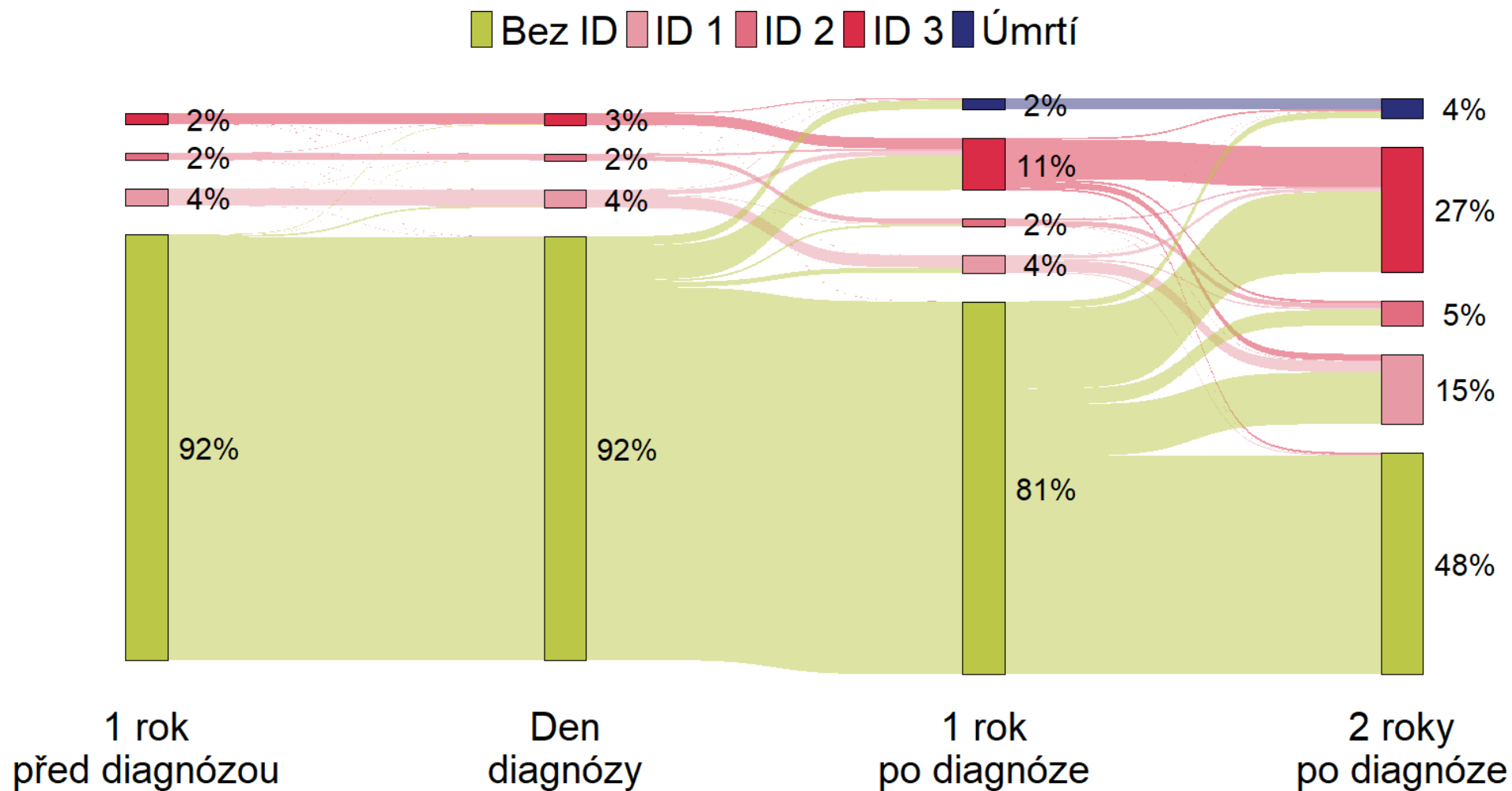
- Bez příspěvku na péči,**
bez zdravotně sociální pobytové péče
- Pouze příspěvek na péči,**
bez zdravotně sociální pobytové péče
- Zdravotní péče v domácím prostředí*,**
bez ohledu na příspěvek na péči
- Sociální pobytová služba**
- Následná/dlouhodobá lůžková péče**
- Akutní lůžková péče (standardní + JIP)**

*Alespoň 1 kontakt s odborností 925 nebo 926 v daném týdnu.

V posledním roce života pacientů s Alzheimerovou nemocí mají v sociálních pobytových službách 56% podíl domovy se zvláštním režimem, 39% domovy pro seniory a 5% jiné pobytové služby.

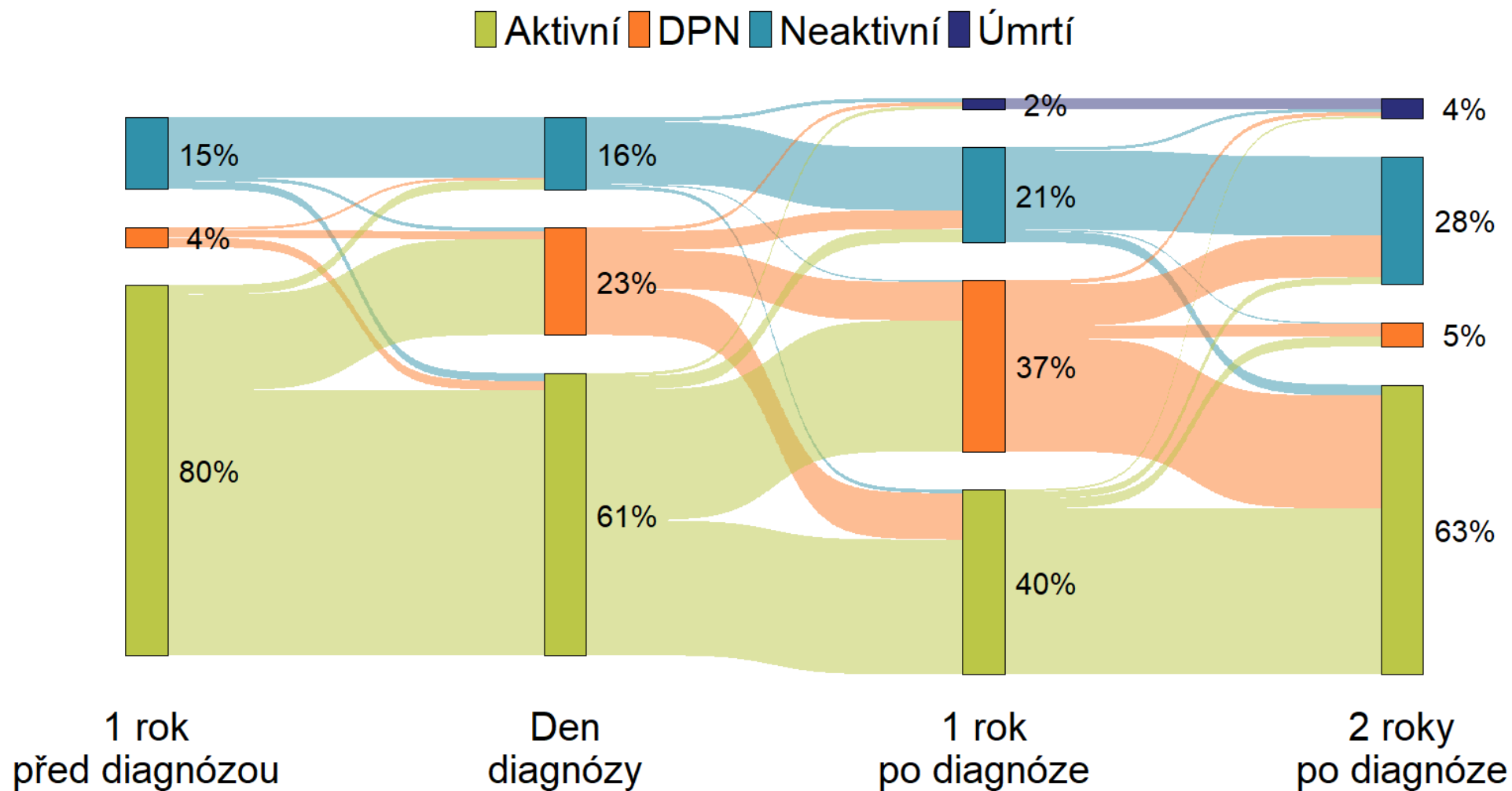
Pacientky se ZN prsu ve věku < 60 let při diagnóze: důchody incidentní případy dg. C50 z let 2019–2023

Bodový popis stavu pacientky k danému dni (uvedený počet let před nebo po datu stanovení diagnózy):

Pacientky se ZN prsu ve věku < 60 let při diagnóze: průceschopnost incidentní případy dg. C50 z let 2019–2023

Bodový popis stavu pacientky k danému dni (uvedený počet let před nebo po datu stanovení diagnózy):

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic